

Védett állatok Jegesmedve

Kardos Eszter alkotása (SZÍN-VONAL Alapfokú Művészeti Iskola)

Lektorálatlan - összegyűjtött - változat

VPM által kiírt nyílt pályázatos írásokból – PDF-ben – 2013.

A pályázatra 15 írás érkezett be.
Az 5 fős szakmai zsűri döntése alapján

I. helyezett lett:

**Kiss Tamás: A globális felmelegedés hatása a
párkapcsolatokra
című írása.**

A Palinta Társulat különdíját az alábbi 2 vers kapta:

Gósi Vali: Jegesmedve-nóta,

Gál Hedda: A jegesmedve álma

A két verset a társulat megzenésíti.

Gratulálunk!

A nevezési díjából 14.500 Ft a
WWF örökbefogadási programjaira lett befizetve.

Kühne Katalin: Marci, a jegesmaci

Hol volt, hol nem volt, a messzi Északi sark közelében úszó egyik jég-táblán Marci, a jegesmaci utazott. De hogy szavamat ne felejtsem, a történetem nem itt kezdődik. Artúr és Marcella a távoli jégmezőkön élt, majd elindultak hosszú vándorútjukra. Közben a jégtáblákon megpihentek, a megszokott, régi vadászterületüktől messze sodródtak. Egy sziklával borított sziget közelébe értek. Ez a táj megtetszett Artúr-nak, arra kérte Marcellát, a fiatal nőtényt, akit párjául fogadott, hogy ezen a szép szigeten telepedjenek meg. Marcella eleinte vonakodott kívánságát teljesíteni, mert az a hely, ahol megszületett, sok szép emléket idézett fel benne, oda vágyott mindig vissza. Addig-addig unszolta őt Artúr, amíg ráállt, és itt alapítottak családot. Elérkezett április hava, a nagy fókavadászat ideje. Marcella arra gondolt, hogy milyen jó lenne, ha itt, e szigeten születhetne meg gyermekük. Nekiláttak hát Artúrral, hogy a sziklák védettségében hóból és jégből barlangvárat emeljenek. A sziget kicsi volt, a nagy óceánban szinte senki nem járt arrafelé, ez nekik éppen megfelelő volt. Túlságosan nem kell ezt a jégkunyhót berendezni, ezen a jeges talajon ennek nem is lett volna sok értelme, hiszen állandóan vándorolnak, nincs saját territóriumuk. Ott-honossá egyedül az tette, hogy oly' nagyon szerették egymást. Artúr hatalmas természetével, kissé bumfordi külsejével, mégis kitűnt a többi hím közül, de nem ez adta tekintélyét előttük igazán, hanem inkább az, hogy híres vadász volt. Szaglása kifinomult, két kilométer távolságból is megérezte a fókák szagát. Közülük kiválasztotta a legnagyobbat, és addig üldözte, míg sikerült leterítenie. Kitűnő úszóként gyorsan, céltudatosan, kitartóan követte zsákmányát. A víz alatt is látta nyitott szemével, és hopp, már meg is kaparintotta. Mancsával végzetes csapást mért a fóka koponyájára, aki azon nyomban elterült, kiszenvedett. Régebben, amikor még nem találkozott Marcellával, minden év áprilisában, vagy májusában, amikor elkezdődött a párzás időszaka, meg kellett küzdenie a kiszemelt nőtény birtoklásáért társaival. Most már itt van mellette Marcella, se közel, se távol nincs vetélytárs. Így, amikor megszerezte ezt a nagy zsákmányt, csak ki kellett cipelnie a szigetre, és máris hozzáláthattak párjával a lakomának. Jóízű volt a fóka, hamar megették

azon részeit, amiket kedveltek. Jóllakottan, elégedetten pihentek meg. Artúrban ebben a csendességben hirtelen megdobbant a szíve, felébredt vágya, hogy Marcellát maga mellé láncolja. Ő sem utasította el, hiszen mindketten azt szerették volna, hogy körülöttük mielőbb itt bukácsoljanak bocsaik. Néhány hét múlva Marcella érezte, hogy valaki növekszik testében. Meghatározhatatlan, különös érzés töltötte el. Előntötte szívét a hála Artúr iránt, akinek ezt köszönhette. Igyekezett továbbra is kedvébe járni, a halakat, madarakat vagy a sarki rókát megsztotta párjával, de azt is tudta, érezte, hogy most neki egyre többet kell ennie, mert nincs egyedül, a benne fejlődő valakit is táplálnia kell. Így hamarosan kétszeresére nőtt súlya, mert a vemhesség idején, ami mint tudjuk, 240 nap, a nősténynek a zsírrétegét meg kell növelnie. Behúzódott a barlangvárba, amit építettek, és szinte álomba merevedett, a pulzusa is alig vert. Nem volt ez igazi álom. Artúr útra kelt, ő ott feküdt, várta, hogy elérkezzen a november, az ellés ideje. Két bocgot várt Marcella, de csak egynek adhatott életet. Elnevezte Marcinak, mert ugyan nagyon kicsi volt, súlya csak 1 kg, szőrtelen, csupasz, vak csecsemőként furcsán viselkedett, de valami azt súgta neki, hogy rá hasonlít. Miután hímkölyök volt, nem kaphatta meg a Marcella nevet, csak Márton lehetett. Így még nem hívhatta, ezért lett Marci. Artúr messze barangolt, ők itt éltek kettecskén. Marci ki sem dugta fejecskéjét onnan, csak amikor 4 hónapos lett. Anyja kivitte a szabad ég alá, Marci sok érdekességet látott ebben a csodálatos, külső világban. Mindent alaposan megnézett, próbálgatta a lépéseket, felfedezte a barlang körüli életet. Marcella megtanította bocsát úszni, halászni, vadászni. Elsősorban neki kellett gondoskodnia kettejük eledeléről, de kezdte fiát is erre nevelni. Nem is lett volna még tanácsos Artúr közelsége, hiszen a felnőtt hímek gyakran megtámadják saját kölyküket is. Marci anyjával együtt halászott, vadászott. A hónapok során egyre nagyobb és erősebb lett, már egymaga is képes volt ételmezt szerezni. Tömör szőrű, ezüstfehér bundája melegen tartotta - ilyen jó hőszigetelést szeretnének az emberek is télvíz idején házukban, vagy ruházatukban. Két éves korától érezte, hogy egy bizonytalan érzés keríti hatalmába, amitől nem tud szabadulni. Már elég nagy és ügyes, mindent megtanult anyjától, amit csak tudott,

épp itt az ideje annak, hogy elváljanak, és ő önállóan élje tovább életét. Nehéz volt a búcsú, odadörgölődött anyjához, koromfekete orrocská-ját az anyjához érintette, ez volt a búcsúcsókja. Marcella mancsával megsimogatta szép fiát és útjára bocsátotta. Marci szeméből könny patakzott, de tudta, érezte, hogy biztosan találkozik majd vándorútján más jegesmedvével, akikhez csatlakozhat. Együtt ejtik el majd a kisebb és nagyobb halakat, fókát, rénszarvast, sarki rókát, vagy lemmitget. Ellenségtől nem tart, hiszen csúcsragadozóként csupán a kardszárnyú delfin, az ámbráscet, a grönlandi cápa és a rozmár hatalmas ereje, utóbbi agyara jelentik számára a veszedelmet. Elindult hát a viszontagságoktól mentes, mégis várva várt kalandok reményében hosszú útjára.

- De pompás hideg van! Csak úgy csikorog minden tagom - kiáltott fel elégedetten Marci. Új életet lehel belém ez a jeges szél. De mit bámul rajtam az az izzó képű odafönn az égen? - A napra gondolt. - Felőlem bámulhat, a szemem se rebben, én nem hunyorgok. - Ahogy lenyugodott a nap, átadta helyét a teliholdnak, most annak fényes, kerek arca ragyogott az égen. - No, most meg a másik oldalról báméskodik! - boszszankodott, mert azt hitte, megint a nap incselkedik vele. - Úgy látszik, sikerült leszoktatnom arról, hogy melegítsen, és csak világít nekem, hogy láthassam a vízben úszkáló fókákat. - Ezzel követte a fényt, és rátalált az első kis fókára, aki épp előtte csúszott bele a jégtábláról a vízbe. Nekiiramodott és máris utána ugrott. Hamarosan el is kapta, hiszen már ereje teljében lévő nagy maci lett, utolérte a fiatal fókahímet. Rácsapott rettenetes erejű mancsával és az azonnal meghalt. A húsa és zsírja nem kellett neki, csupán néhány fontos szerve, ami további erőt adott ahhoz, hogy folytassa útját a jégmezőn. Hamarosan találkozott egy nagyobb létszámú jegesmedve csapattal, akik befogadták maguk közé. Együtt halásztak, fejesugrással vetették a vízbe magukat, Marci mindig elsőként találta meg a zsákmányt. Úgy úszott, mint a kutya, mellső lábával evezett, a hátsókkal csak billentett egyet-egyed, szeme pedig a vizet fürkészte. A szárazföldön is nagy sebességgel, kitartóan futott, ügyesen járt a jégen is, hiszen a talpa szőrös volt, nem bukdácsolt, biztosan állt meg rajta. Az állatok közül ugyan nem volt ellensége, de sajnos, bundája és zsírja az emberek figyelmét felkeltet-

te. Az eszkimók már évezredek óta vadászták a jegesmedvét. Az utóbbi évtizedek során számuk egyre inkább csökkent, úgy irtották őket, hogy már nagyon kevesen maradtak. A globális felmelegedés következtében az északi sarki jégtakaró is vékonyodott. Azt jóslják a tudósok, hogy ötven éven belül a kétharmaduk végképp eltűnik a Földről. Ezt Marci még nem tudja, de Artúr és Marcella sincs tisztában ezzel - szerencsére. Úgy élik életüket, mint ahogy régen, amikor ennek még semmi jele sem mutatkozott. A kutatók vizsgálják a földfelszínt, az éghajlat változásait, távlati terveket készítenek, kísérleteket végeznek, a világ nagyhatalmai konferenciákat rendeznek a klímaváltozásról, annak hatásairól az élővilágra, de nemcsak az állatokra vonatkozóan, hanem az ember kiszolgáltatottságára is felfigyeltek. Szeretnék időben megállítani ezt a végzetesnek tűnő folyamatot. Sajnos túlságosan sok eredménye nem volt ezeknek a tanácskozássoknak, jövőkutatásoknak. Össze kellene fogni a földlakóknak, hogy megtalálják az okokat, a módszereket, technológiát, anyagi fedezetet, hogy ezt a veszélyes felmelegedést meggátolják. Nemcsak Marciék fogják ezt érzékelni, nem csak ezek és más fajok pusztulnak el, veszélyben vannak a növények, az emberek, az erdők, az óceánok világa, a part menti városok lakói is. Mérhetetlen veszteség lesz ennek a következménye, embermilliók kerülhetnek végveszélybe. Marci kapkodja ki a vízből a halakat, vadássza a fókákat, vagy a madarakat. Éli a jegesmedvék gyöngyéletét. Bár az emberek is így, gondtalanul élhetnének. Az emberek azonban gondolkodó lények, ezért manapság kevés köztük az optimista, sajnos eluralkodott körükben a pesszimizmus. Ha Marcira gondolkodok vidám hancúrozását látva, csak mosolyogni tudok. Sok remény pedig nincs arra, hogy hamarosan megtalálják a kutatók az ebből kivezető utat. Mégis bizakodom, hogy a sok okos ember, ha összedugja fejét, és együtt gondolkodik, egyszer erre is találnak gyógyírt. Így Marciék is megmenekülhetnek, és mi, emberek is. Talán ha majd Marci családot alapít, úgy élhetnek (nomen est ómen!), mint Marci Hevesen. Mesémet azzal a kívánsággal zárom, hogy a lakodalmukon még én is részt vehessek, ha nem is fókát, de finom halvacsorát ehessenek. Amíg világ a világ, ők és mi mindannyian jólétben, biztonságban legyünk.

Riba Ildikó: Jegesmedve

Hideg markol belém hóban,
jégben, kétségben, elveszek.
Fagyos szélben hangot hallok,
félek, reszketek.

Szikla mögé bújok, kavargó
hóesés rohanó kékes árnyat
hajt felém, jegesmedve
karma váj a lékbe.

Halat keres, elégedetlenül
dühöng, üvölt, éhes marad ma is.
Kölyke nem érti a nincs szavát,
csak tépi, marja anyja bundáját.

Hosszú tél és rövid tavasz,
olvadt hó és jég, léket lelni,

kapaszkodni nehéz,
elvész így a medve nép.

Lám Etelka: A jegesmedve története

Történt egyszer régen, valamikor, amikor egy izlandi házaspár kiment a jeges tengerre halászni, hogy olyasmit láttak, amit azelőtt még soha. Volt nekik 6 szép kutyájuk és ezeket használták a szánkók húzására. Egyórai szánkózás után kiértek a Jéghegyek birodalmába. Meseszép havas-jeges táj fogadta őket, hatalmas nagy jégtáblákkal. Az égbolt kék volt és egy felhőt sem láttak a horizonton. Egy helyen a jég meg volt repedve és mit láttak ott, egy jegesmedve beszorult két jégtábla közé. A másik jégtáblán két kicsi jeges medve-bocs sírdogált az anyuk után. Majd megszakadt a szívük a látványtól.

A jegesmedve nem volt egyedül, legalább 10 hófehér sirály hozta a csőrében a halat és etették a jegesmedvét meg a kis bocsokat. Alig tértek észhez a megrázó és szívet melengető látványtól, amikor különleges dolog történt.

Hirtelen, szinte szétnyílt a jégtábla és felemelkedett egy nagy hajó a vízből. Majd kinyílt egy ajtó és kiszállt egy gyönyörű hölgy a hajóból. Olyan szép, könnyed volt a járása, mintha lebegett volna a jégtáblákon. Őt követték a segítői, szolgálói és kimentették a jegesmedvét a szorult helyzetéből és kitették a partra, a kis bocsokkal együtt.

Ő a Jégbirodalom uralkodónője volt, maga a Jégkirálynő. Meghívta a halász házaspárt a Jégpalotába, hogy ott körül nézzenek az Ő birodalmában.

Amerre a szem ellátott, csillogó jég volt mindenfelé és a világítás szivárványszínű gyertyákkal csodálatos volt.

A hatalmas jéghegyek között kis ezüst és aranyszínű patakok jelezték az útvonalat a jégszobákba.

Jégcsónakon lehetett közlekedni, de itt hideg mégsem volt.

Láthattál halakat, fókákat, a kis akváriumban tengeri gyöngyöket és apró kristályokat, amelyek körbe ragyogtak a jégtermekben.

A jégkirálynő fehér ruhája, fekete palástja és hosszú fekete hajzuhaga lenyűgöző volt.

A jégfogadóban jégtündérek szolgálták fel a jégkrémeket és a jeges italokat.

Amikor végig látogatták a jégpalotát a sirályok már ott sorakoztak és elköszöntek tőlük minden jót kívánva.

Ők boldogan hagyták el a palotát, utoljára még egy pillantást is vetettek a jegesmedvére, aki féltő gonddal ápolta kisbocsait és körülötte ott köröztek segítő társaik, a sirályok is, ahol a kisbocsok boldogan bújtak anyukhoz.

Gál Hedda: A jegesmedve álma

Éjjel jégmaci
bámul holdra,
északi fényeket
lesve figyel.

Csillagot kérdezi:
„Hol van a jéghegy?
Jégalagútba bebújni
de kell!”

Városi zajban
fagy ha csikordul
szürke a szikla
hótlan a táj.

Jégmaci álmodik,
mancsa öelve
tartja a holdat,
hópihe száll.

Dobosi Valéria: Harc a holnapért

hónyomba kódolt rejtjelek,
megfagyott, hűlt mancsnyomok,
olvashatod, követheted:
a hó roppanva felzokog,

amíg ő puha léptével
nagyot morrantva vánszorog
félelem forog a széllel
s fehér pofáján vér csorog,

bársonnyal takart ösztönök,
naponta túlélés tusa,
vérben és hóban höntörög,

hangja, szőre, mancsa, húsa
erőt hordoz, félelmet szül,
s mindig a holnapért feszül...

Varga Csaba: Az északi vadon titka

Hóvihar köszöntötte a fagyos, zúzmarás sarkköri reggelt. A szél Északról támadott, s mire a kietlen táj visszakapta az éjszakától végtelen fehérségét, már frissen esett hó takarta mindenütt, túl még a messzi láthatáron is. A fény végigsietett a hóbuckák között, s a széllel versenyre kelve űzte maga előtt a sötétséget, egészen a vastag jégtakaróval borított tenger fölé. Akkor aztán megtorpant egy villanásra, és visszatekintett a háta mögött hagyott sivár hómezőre. S ott, az egyik fagyott domb ölelésében, a szélről védett oldalon vájt hóbarlangban jegesmedve aludta rövid, nyugtalan téli álmát. Az álom hamar véget ért, mert valami elkezdődött a hatalmas állat testében. A szíve egyre szaporábban vert, s erős lábának méretes mancsai zaklatottan kaparták a barlang fagyos hófalát. Már egészen felébredt, amikor vonaglani kezdett, s percek múltán két apró bocsot hozott a világra. Vakok voltak, s teljesen szőrtelenek, így anyjuk mellső lábát alájuk helyezte, amíg azok az emlőkből magukba szívták az éltető tejet. Hetek múltán aztán egyre erősödni kezdtek, vastag bundát növesztettek, s amikor a csalóka Északi-sarki tavasz levegőjét napközben felmelegítették az alacsonyan járó Nap sugarai, anyjuk a szabadba vitte a bocsokat. Furcsa, rideg világ tárult apró szemek elé, de a nagy nőstény a szélről is óvta a kicsiny kölyköket. Vándoroltak folyvást, s tanulták a túlélés fortélyait, mert anyjuk a vadászatra okította őket. Megmutatta a kis medvéknek, hogyan kell kiszagolni a fókák üregeit a hóban, s miként kell egyetlen csapással végezni az ott rejtőzködőkkel. Vagy a lékeknél meglesni az ügyeskedőket, s mindig a megfelelő helyen várakozva elejteni azokat. A két kis bocs követte a nőstényt, és jól az eszükbe vésték minden veszélyt, ami ebben a könyörtelen világban leselkedett rájuk. Átvészelték az első zord telet, anyjuk ott még gondjukat viselte, miképpen a rákövetkezően is. Akkor azonban történt valami, ami a kis jegesmedvék életét örökre megváltoztatta, s az egyikükét végzetesen.

Alighogy enyhülni kezdett a hosszú tél fagyos szorítása, a nőstény a két kölyökkel vándorútra kelt, elindultak élelmet keresni. Nagyon soványak és megviseltek voltak, a hideg évszak elhúzódott, s ők felérték

tartalékaikat. Napok óta csak valami nyamvadt fókát ettek, az hármójuknak oly kevés volt, hogy kopogott a szemük az éhségtől. Ahogy a hódombok között vándoroltak, messziről kutyafalka ugatását hozta feléjük a fel-feltámadó jeges szél. A nőstény a közeli magaslaton hagyta a kicsiket, és lesben állt az egyik hófúttá bucka mögé. S amikor a kutyaszán odaért, hátul két embert húzva maga mögött, rájuk támadott. Az egyik kutyát kapta oldalba, hatalmas mancsával rögtön leütötte azt, majd a mellette lévőnek fordult. Óriási kavarodás támadt, a szán felborult, s a kutyák vonítása összekeveredett a vérengző fenevad hörgésével. Az egyik ember puskát húzott elő a feldőlt szán alól, majd a medvére több lövést adott le. A hófehéren ragyogó bundát vérfoltok festették vörösre, s a nőstény a földre terült. Ekkor rárontottak a kutyák, és vicsorgó fogakkal tépték akkor már mozdulatlanul fekvő hatalmas testét. Az ember hagyta, nem avatkozott közbe, nem is tudta volna megfékezni állatait. Figyelme a két sebesült szánhúzó felé fordult, akik a halállal küzdöttek, s vérük gyengülő erejét csorgatták lassan a jeges óra. A puskát a vállához emelte, és mindkettőjüket gyorsan megváltotta a szenvedéseiktől. A kutyák addigra kidühöngték magukat, s a távolabb lévő hódomb irányába kezdtek csaholni. A másik ember puskával a kezében odaballagott, a huskyk követték. Azt már nem tudta megakadályozni, hogy a két bocstra támadjanak. Hiába ütötte őket a fegyvertusával, az egyiket szanaszét marcangolták. A másikat az ember az ölébe kapta, és a szánhoz sietett vele. Társa mosolyogva nézte, majd a talpra állított szánkóba helyezte, s visszasípolta a kutyákat. Feldobálták a lehullott csomagokat, s a gyorsan közeledő alkonyat elől emberi település irányába fordították a szán orrát.

A tengerparttól alig órányira vadásztábor állott, ahol emberek tucatja élt a sarkkörüi tél beálltáig. S ezek a vadászok a tábor közelében nap, mint nap kölyökfókák százait ölték halomra. Fehér bundájukért zsíros összegeket fizettek a civilizáltnak hívott világban, és a vadászok nem féltették az életüket is kockára tenni értük ezen a kietlen vidéken. A fele csapat vadászott, s a táborba hordta a lenyúzott bőröket, a többiek pedig kikészítették őket, mielőtt a fagyos sarkkörüi levegő jóvátehetetlen károkat okozott volna bennük. Ide igyekeztek a kutyaszános

emberek. Amikor megállottak a tábor közepén, ott mindenki abbahagyta a munkát, s összegyűlt a szán körül. A kis jegesmedve félénken bújt meg a csomagok takarásában, de hamarosan őt is észrevették. Örömködve emelték fel, s adták kézről-kézre. Fialat bőrcserző legény állt a szán végében, az öelte féltőn magához, s míg a többi mogorva kalandor röhögve kiáltozott utána, kunyhójába vitte, és fókaháj vacsorát dobott eléje. A kölyök napok alatt hozzászokott a tábori élethez, s gazdájaként tekintett a fiatal legényre. Éjszakánként a kunyhójában aludt, nappal pedig munka közben lábatlankodott folyvást körülötte. A többi ember is megkedvelte a jegesmedvét, de az a kutyákkal nem tudott megbarátkozni soha. Örök ellenségként tekintett rájuk azért, amit anyjával és testvérével cselekedtek. Ha tehette, bosszantotta őket, elcsente élelmüket, s halálmegvető bátorsággal morgott rájuk, ha valamiért az útjába kerültek. Egyszer aztán, amikor gazdája egy percre félretekintett, az egyik nagytermetű szánhúzó hatalmasat harapott a kis medve lábába. Az ostor ugyan elkergette a vicsorgó kutyát, de éles fogainak a nyoma örökre ott maradt a kölyök fehér bundáján, s szívében helyet vert az olthatatlan gyűlölet...

Mielőtt a tél beállott, s az örök fagy újra birodalmába vette volna a hódombok által szétszabdalt tájat, a fókavadások táborot bontottak, s délebbre húzódtak, valami kisebb város szélére, ott vészelték át a hosszú, hideg évszakot. A bőrcserző legény vigyázott a kis jegesmedvére, nem engedte az emberek közé, egy kis rönkkunyhóban telelték mindketten. Amikor a tavaszi levegő végigsuhant a sarki hómezők felett, a vadászok útra keltek, és a fókák közelében felütötték táborukat. A legény medvéje addigra már nem az a kis bocsnak volt, akit a szánhúzó bármikor megkergethettek, ha kedvük úgy tartotta. Megnőtt, megerősödött, izmos lábain ijesztő mancsokat növesztett. Étvágya is hatalmas volt, vödörszámra ette a füstölt halat, s a méretes fókaháj szeleteket. Ott élt a táborban, de napközben egyre többet üldögélt a nagy domb tetején, s a végtelen hómező szélének hívó süvítését hallgatta. Gazdája is észrevette ezt, és szomorúság fogta el, mert érezte, hogy a jegesmedve nem lesz már túl soká az övé. Azon a télen még vele tartott, vissza délre, a város szélére. De amint az idő enyhülni kezdett,

s a Nap meleg sugarakat bocsátott a földre, már alig bírt magával. Amikor a vadászok újra birtokba vették kunyhóikat, ott fent, Északon, már az első estén eltűnt, és napokig nyomát sem látták. Aztán mégis visszatért, s a bőrcserző legény lábához kuporodva aludt reggelig. Valami megváltozott benne, mindörökre. Megértette, hogy ő ide tartozik, ebbe a kietlen zord világba. De a cserzőlegényt nem tudta odahagyni. Napközben már alig látták a táborban a vadászok, kint kóborolt a vadonban, ahol az övével is egyre gyakrabban találkozott. Este azonban mindig visszatért, s a gazdája kunyhója előtt töltötte az éjszakát.

Azon a tavaszon a vadászokhoz két ismeretlen ember is csatlakozott. Rideg tekintetű, barátságtalan tagjai voltak a tábornak, s a kegyetlen északi vadonnak. A többiektől elválva vadásztak, külön kunyhóban vertek tanyát, s nem keresték mások társaságát. A jegesmedvét ki nem állhatták, félelemmel vegyes utálattal viseltettek iránta, és gazdája iránt. Ha tehették, kutyát uszítottak rá, de a medve már meg tudta védeni magát. Kétszer is előfordult rövid idő alatt, hogy az acsarkodó szánhúzó törött gerinccel fordult a tábor letaposott havára. Ezután a legénynek sem lehetett nyugalma, minduntalan kötözködtek vele, s éjszaka titkon összeszabdalták kikészített fókabőrreit. A jegesmedvétől azonban rettegetek, azért nem bántották, de bosszút forraltak ellene. Csak a kínálkozó alkalomra vártak...

A csalóka sarkkörü tavasz a vége felé közeledett, a nappalok egyre rövidebbek lettek. Vad hóviharak csörtettek végig a kietlen tájon, s az éjszakai fagyok felerősödtek. A Nap egyre ritkábban bújt elő a felhők járta égbolton, s a szél, erőt nyerve az északról áramló hideg levegőből, süvítve járta be a vadásztábor zugait. Az emberek indulásra készülődtek. A szánok tömve voltak fókabőrrel, fogytán volt az élelem, s a tüzező. Mindenki vágyakozva beszélt a déli kisváros fűtött házairól, barátságos lakóiról. Csak a bőrcserző legény nem vágyott oda, s a jegesmedve. Ahogy közeledett az indulás ideje, a medve annál többet kóborolt, sokszor már az éjszakát is a hómezőn töltötte. Vad, féktelen állattá változott, s ott kint a vadonban a civilizáció vékony szövete úgy vált le róla, mintha soha nem ismerte volna az emberek társaságát. De a le-

gényhez még visszajárt néha, s az eléje dobott füstölt halért hálás tekintettel fizetett. Az indulás előtti este vad hóvihár tombolta végig a tájat. Az emberek a szállásaikra húzódtak, s alvással próbáltak készülni a viszontagságos, hosszú hazaútra. A jegesmedve, mint az árnyék érkezett a táborba, gazdája kunyhójának oldalánál. A kutyák sem jelezték jöttét, összekuporodva, egymáshoz bújva lapítottak a szánok takarásában. A medve valami gyanús szagot fogott. Megállott egy pillanatra a bejáratnál, s mikor benézett, féktelen üvöltés hagyta el a torkát. A kunyhó padlóján átvágott torokkal feküdt a legény, fölötte a két zord vadász guggolt, s elrablott javain osztozkodott. A kifolyó vér vörösre festette a ruhájukat, és a kalyiba deszkáját. Annak átható szaga, s emberének halála vadította meg a medvét. A két vadász arcán a mosoly megfagyott, amint az ordítás zaja végigrohant a táboron. Életük utolsó emlékképévé vált a támadó jegesmedve kitátott, acsarkodó pofája, és ütésre lendülő hatalmas mancsa.

Amikor a tél elmúlt, a déli kisvárosból kutyaszánok indultak Észak felé. A sarkkörüli vadásztábor nyomát kutatták, akik nem érkeztek haza a tél előtt. Hírmondójukat is elnyelhetette a hideg évszak számtalan vihara. Útközben semmi jelét nem lelték szánoknak, bőrnek, embernek. Már a hódombokkal tarkított vidékhez érkeztek, amikor az egyik tetejéről lepillantottak a völgybe, ahol a kunyhók állottak. Elhagyatottnak tűnt a tábor, s bár a szánok jól látszóttak odafentről, lakóinak nyoma sem volt. Csak amikor lesiklottak a völgybe, s a viskók között leugráltak szánjaikról, akkor látták meg a csonttá fagyott, megmarcangolt kutyákat s az embereket. Ott feküdtek szerteszét, és széjjeltépett testükön, amit a hó már félig befedett, még halálukban is rémület, s iszonyat tükröződött. Hófehér ravatalukon, körülöttük, a frissen hullott vizes hóban, hatalmas medvenyomok száza látszóttak...

A jegesmedve az egyik domb tetején ülve, fehér bundájával láthatatlanul a hómezőbe olvadva nézte soká a táborban sürgölődő embereket, s a kutyákat. Aztán felállott, hátat fordított kölyökkora emlékeinek, s elballagott. Örökre elnyelte a havas mindenség...

Gősi Vali: Jegesmedve-nóta

(csalafinta mesék)

(... Hogy a róka koma miért is járt arra,
amerre a madár sem jár, csak a csúf boszorka,
ma sem tudom nektek elmesélni, sajnós,
de várjatok türelemmel, egyszer megtudjátok,

s azt is, hogy a delfinyerek - ki a vízben fázott -
hogyan lopott az egérnek sajtot vacsorához.
De ez a sok turpisság még maradjon titokban,
aki hallja, adja át: ma jegesmedve-nap van!)

Fagyos a szél, hózápor hull, sötét zivatar van,
tudjátok-e, mit csinál a jegesmedve, fagyban?
Nos, elmondom - ajándékul - annak, aki jó volt,
(mulasztásomat pótolva - remélem, még jókor?)

Hóval, jéggel beborított, jeges tájon, messze,
sarkvidéki örök télben él a jegesmedve.
Kemény hideg és sötétség borul itt a tájra,
talán ezért hófehér a jeges-nép bundája:

világít a vaksötétben, s jó meleg, ha fázik
az újszülött medvebocs, ki jégcsapon hintázik.
Erősíti mancsait, hogy hosszú vándorútján,
amikor a fényben fürdik hatalmas Jég-ország,

ne fáradjon el majd könnyen, hogyha a családja
beleunt már a sötétbe, és a koplalásba:
tavasszal a jegesmedvék táplálékért mennek,
és ha megint eljön a fagy, új bocsok születnek.

Az életük szüntelen harc, mégis nagyon boldog
minden fehér medvebocs, ki hó-barlangban játszott
zord időben, fagyban, télben - messzi Jég-országban,
hol egyetlen jegesmedvét sem látni kabátban.

Havas Klára: Életedet az otthonoméért

A naptár késő őszt mutatott, de a nap úgy sütött, mintha tavasz közeledne. Pedig reggelente már dér borította az állatkerti kifutók fűvét, meg a ketrecek, odúk tetejét.

Mindenki fázott, csak Hórszu, a jegesmedve érezte jól magát. Kényelmesen elnyúlt a barlangja előtti sziklapárkányon, és félig leeresztett pillái alól figyelt. Inkább csak a hangokat, az illatokat, mert nem tartotta érdemesnek a fejét felemelni.

A látogatók kabátban, sálban sétáltak az utakon, és odakiabálták egymásnak:

- Hideg van, itt a tél!

Még hogy hideg! És tél! Tudják is ezek, hogy mit jelentenek ezek a szavak! Amikor befagy a jeges tenger, az a tél! Amikor 40 fok van nulla alatt, és metsző szél söpör a jégtáblán, az a hideg! Amikor megfagyott állatok teteme a táplálék, vagy a jég alól ravaszul kivadászott fóka. Az az igazi megpróbáltatás. Ő mégis szerette, hiszen az volt az otthona. Ismerte a környék minden zugát. Naphosszat barangoltak a fiával, Hópszával. Mindenre megtanította, amit egy jegesmedvének tudnia kellett, és a következő tavasszal tervezte, hogy szárnyára bocsátja a csaknem teljesen kifejlett, önálló életre képes fiatal hímét. A tavasz azonban még messze volt. Hórszu nem is bánta, hiszen addig is együtt lehetett szeretett kicsikéjével.

Egy napon azonban mindennek vége lett.

Robajló, hörgő hang közeledett, egyre gyorsabban. A jégmező felett hatalmas, az eget is eltakaró, sötét folt jelent meg. Azonnal tudta: menekülni kell. Az északi sark csendes, évezredek óta megszokott rendjében minden változás veszélyt jelentett. A fiatal medveanya tudta ezt, és azonnal a sziklák felé vette az irányt. Érzékelte, hogy a fia is követi, hiszen az összhang tökéletes volt kettejük közt. Már majdnem elérték a biztonságosnak gondolt helyet, amikor éles szúrást érzett a combjában. Hátrafordult, hogy megnézzék mi az, és akkor látta, hogy Hópsza a jégen fekszik. Nem mozdult. Oda akart rohanni, hogy segítsen rajta, de hirtelen minden olyan tompa, fásult lett. Lábai nem engedelmeskedtek, nem látott, nem hallott, csak mérhetetlen álmodást érzett. Aludni. Ez volt az utolsó gondolata.

Homályos, hűvös barlangban ébredt. Megpróbált felállni, de nagyon gyenge volt, minduntalan visszahuppant a durva kőre. Körülnézett. Mindenhol ismeretlen anyagból készült hatalmas oszlopok. Teljesen körbevették, csak pár lépést tudott tenni. Ekkor látta, hogy nincs egyedül. Több jegesmedve is feküdt ott hozzá hasonlóan bezárva, kábultan. Hópsza nem volt köztük. Iszonyatos aggodás, félelem lett rajta úrrá. Fejével ütni kezdte az utat elzáró tárgyat, mancsaival tépte, szaggatta, de eredménytelenül.

A zajra bejött valaki. Ma már tudja: embernek hívják azt az élőlényt. Ételt és vizet hozott, megnyugtatóan dörögött is valamit, de Hórzu nem nyugodott meg. Ekkor kapta a második szúrást, és hamarosan visszaszüllyedt a fásult, álmos közönybe.

Sokáig tartott ez az állapot. Néha érezte, hogy mintha megbillenne a barlang alja, és a tenger illata is behatolt érzékeny orrába. Úgy érezte magát, mint amikor úszó jégtáblán utazott a fiával a fókamező felé. Utazott tehát. Ez bizonyosnak látszott.

Egyszer azonban ennek is vége szakadt. A már jól ismert csípő, égő érzés után, - amit ezúttal a vállába kapott - itt ébredt fel az állatkertben, a sziklapárkányon. Sok éve már ennek, de még mindig nem felejtette el a sarki otthonát, a régi életét, de mindennekfölött: Hópszát. Azóta itt élt. Nem, azt nem mondhatni, hogy rosszul ment a sora. Enni - inni bőven kapott, és nem is bántották többé azzal a kellemetlenül szúró tárggyal. De nem volt szabad. Nem tudta maga mellett a fiát, és ez soha nem lankadó fájdalommal töltötte el.

Az ember hangja zökkentette ki az emlékei közül:

- Hórzu, te tohonya lustaság! Tápáskodj fel végre! Nem látod, mennyien vannak a kifutód előtt? Hiába várjon ez a sok gyerek, aki téged akar látni?

Lassan felállt. Nem mintha félt volna nem engedelmeskedni, de maga előtt is szégyellte, hogy kedveli ezeket az emberbocsokat. Tiszta, őszinte hullámokat küldtek felé, és valahol, a lelke mélyén boldogsággal töltötte el, hogy örömet okozhat nekik.

- Nézd, nézd, felállt! - visították, amikor teljes hosszában kiegyenesedett. Leballagott a sziklapárkányról, felemelte hatalmas mancsát, és egy loccsanással a medencéjébe vetette magát. Úszott egyet, majd a lehető

VÉDETT ÁLLATOK - JEGESMEDVE

legközelebb a kerítéshez kimászott. Aztán jött a váratlan meglepetés. Megrázta magát, és a sok jéghideg vízcsepp függönyként repkedett a bundájáról. A gyerekek azt se tudták hova legyenek a boldogságtól. Egy nő azonban nem örült. Magához húzta a kislányát, és a sáljával betakarta.

- Gyere hátrább Mócika, mert megfázol, ha lefröcsköll! Biztos, hogy őt választod? Annyi más állat van!

- Igen! Igen! - kiáltotta nevetve a lány - őt akarom!

Ekkor azonban történt valami. Hórzu orrán keresztül áramolni kezdett az agyába egy szag. Egy régen érzett illat. Tudta, hogy nem téved. Nem felejtette el annyi év alatt - Hópsza illatát! A hullámok eredetét próbálta megállapítani. Pillanatok alatt rájött: az emberbocs árasztja azokat! Nála van talán a fia?

Nem gondolkozott többet. Odarohant a kerítéshez. Nem törődött a medence és a rács közötti hegyes szegsorról, úgy átgázolt rajta, mint ha ott sem lett volna. Vértől talpakkal, habzó szájjal, üvöltve esett neki a súlyos vaskorlátok, pontosan a kislánnyal szemben.

Mindenki sikoltzott, menekült, főleg amikor meglazult az egyik tartóoszlop az iszonyatos erejű ütésektől. A gondozók kifelé terelték a látogatókat, szaladt az állatkert orvosa, általános volt a riadalom, csak a lány állt nyugodtan, mélyen nézve Hórzu szemébe.

- Te is kiválasztottál hát, ahogyan én téged!- suttozta - Ne félj, hamarosan az enyém lesz!

De az őrző medvét nem lehetett lecsillapítani. Sem étel, sem a szóbeli csitítás nem használt.

- Nem értem! - kiabálta a gondozó - Megveszett ez a Hórzu, vagy mi! Puskát hozott doktor úr? -kérdezte riadtan a közben lövésre helyezkedő állatorvost.

- Csak altatólövedék - ennyit hallott még, aztán jött a szúrás, az álmoság, és az az állapot, miben olyan régen nem volt már része.

A barlangjában ébredt fel. Lábai, feje, nyaka, gúzsba voltak kötve lánccal. Emberek állták körül, köztük a kislány, és az anyja. A vonzó, boldog illat ott áramlott most is körülötte, de tompa érzékei nem tették lehetővé, hogy ismét olyan hevesen reagáljon rájuk.

- Szóval mindenképpen őt akarják. Végül is mindegy, előbb-utóbb valamennyi állattól meg kell válnunk, az állatkert csődbe ment, nem tudjuk

jövő hónaptól etetni sem a húsevőket. De ahhoz ragaszkodunk, hogy jó helyre kerüljenek. Az önök cirkusza biztosan megfelelő hely lesz Hórsznak. Nem idomítják, nem bántják, csak mutogatják majd a társulattal utazó állatsereglet között. Így mondták ugye? Mert sajnálnánk ezt a medvét. Nyugodt, jóra való, szófogadó, szelíd természetű volt eddig, nem is tudom mi ütött ma bele.

Pár órával később Hórszu utoljára kapta az oldalába a csípést, utoljára érezte a kellemetlen, szédült fásultságot.

Mikor felébredt, meleget érzett. Nyoma sem volt a sziklának, víznek, jégnek. Puha homok volt alatta, távolabb meg egy-két nagyobb kő, amiken víz, és tengeri halakkal teli tálca volt.

A halak illatán túl azonban volt valami. A szag. A Hópsza - szag. Villámgyorsan megpördült, minden érzéke kereste az állatkertben megismert gyerekbocsot, de ezúttal sehol nem látta. Látott azonban valami mást. Szemben, közös oldallal az övével, szintén egy jegesmedve nézte a ketrecben. Bátortalanul lépett előre, mint aki nem akar hinni a szemének és az orrának. Aztán összeértek, és a rudak között megérintették egymást. Ha a fajtájuknál lehetséges lett volna a sírás, mindkettejüknek folyt volna a könnye a boldogságtól. Végre! Végre! Mikor már más a reményt is feladta volna, amikor lehetetlennek tűnik az elérhetetlen álmom, akkor találkoztak! Kitorő örömmel nyaldosták, harapdálták egymást, dörmögtek, amikor a cirkuszigazgató lépett be a társulat állatorvosával.

- Nézd már! - nevettek - ezek máris hogy összebarátkoztak! Nem hiába választotta ki jó érzékkel a lányom, hogy ezt a medvét vegyük meg! Úgy látszik, megférnek majd egymással. És tudod, mit gondolok? Az egyik nőtény, a másik hím. Mócika nem tudna hova lenni a boldogságtól, ha bocsuk születne!

- Meglehet - bólintott a doktor - holnap elvégzem a szükséges vérvételt, megvizsgálom őket, aztán majd elmondom mire jutottam.

Két nap múlva az állatorvos izgatottan kereste fel az igazgatót:

- Nem értem! Ha nem magam végzem a vizsgálatot, el sem hinném!

- No! Talán bizony jó lett a vérvétel eredménye? - érdeklődött a barátja.

- Jó bizony! Szenzáció! Ilyet még soha nem hallottam! Képzeld, a két minta teljesen megegyezik! Ez vagy azt jelenti, hogy testvérek, - ami ugyebár ki van zárva, mert szemmel látható a korkülönbség - vagy azt, hogy anya, és fia! Hihetetlen! Ennyi év után, két teljesen más helyről

összekerül két medve, és tessék! Bocskok nem lesznek ugyan nekik, de lesz nagy boldogságuk egész hátralévő életükben!

Hórszu azonban nem felejtette el, hogy kinek köszönheti megtalált gyermekét. Ha Mócika nem jegesmedvét akar, hanem mondjuk kanárit, és nem az állatkertbe, hanem egy kisállatkereskedésbe megy az anyjával, hát soha nem találkoznak többé.

A kislány is tudta ezt. Egyik este, vacsora után lement az állatokhoz. Megállt az immár közös ketrecben lévő jegesmedvéknél.

- Boldog vagyok, hogy megtaláltátok egymást. Örülök, hogy kiválasztottalak - suttogetta, és megsimogatta Hórszu rácson kidugott első lábát. Az anyamedve lassan felemelte a fejét. Vigyázva, nehogy megijessze kis jótevőjét, közelebb húzódott, és érdes, meleg nyelvvel végignyalta az őt simogató puha kezecskét.

Pár hét múlva hangos kiabálás hallatszott a cirkuszigazgató irodájából. A férfi idegesen csörgette a kulcsait, az asztalt csapkodta, és mindennek lehordta a vele szemben ülő, halottsápadt feleségét:

- Ez abszurdum! Te nem tudod, hogy mit kérsz! Azt hiszed, eszedbe jut valami örültség, és az mindjárt könnyen megteszem!

- Nem én kérem - suttogetta égő szemmel az asszony - Mócika kívánsága, hogy a medvék visszakerüljenek a hazájukba. Tegnap voltunk az orvosnál, nem jók az eredmények, nem indult meg a csontvelőképzés. Azt mondta, adjunk meg mindent a kislánynak, mert valószínűleg jövőre már nem lesz gyermekünk. Ő sajnós meghallotta, hiába volt zárva az ajtó, és rögtön közölte, hogy ez a végakarata.

Az igazgató összeomlott. Székére roskadt, kezébe temette arcát, majd kis idő múlva megszólalt:

- Azonnal intézkedem. Még ma felveszem a kapcsolatot azzal a szervezettel, aki segíteni tud.

Két hónap múlva Mócika szeme szinte rátapadt a tévére, amit a kórházi ágya mellé tettek. A videomagnó surrogott. A képernyőn két medve látszott, amint komótosan ballagnak a repülőgép rámpáján lefele, a hómező irányába.

Az orvos lépett be:

- Mi újság kis hölgy? Boldog vagy?

- Igen, nagyon! - mosolygott a kislány - és a legfontosabb, hogy a kedvenceim is azok!

- Én is örülök, ugyanis remek híreim vannak! Megnéztem a tegnapi vizsgálatok eredményeit, és úgy néz ki, mégis megindult a folyamat! Új sejtjeid keletkeztek, és már csaknem biztos vagyok benne, hogy meggyógyulsz! Jövőre újra elkezdhetsz iskolába járni, és azon gondolkodni, hogy mi leszel, ha nagy leszel?

- Sarkkutató biológus! - vágta rá nagyot kiáltva Mócika, le nem véve szemét a két jegesmedvéről.

Ekkor az egyik, az anya, mintha csak a hangra tette volna, megfordult. Tekintetét a kamerán keresztül a gyermek szemébe mélyesztette, farkaszemet néztek pár pillanatig, majd nagyot bólintott busa fejével, és pillanatok alatt eltűntek a fiával egy közeli hóbucka mögött.

Szabó Anna: Jegesmedve

Fehér maci hideg helyen.
Ne melegítsd nem fázik meg.
Maci táncot jár a jégen,
Rárajzol egy kicsi szívet.

Halleves a maci étel,
Nem főzi meg nyersen éltet,
Hókrisztályt szór tetejére,
Mindenkinek ad belőle.

Olvadnak a fehér helyek,
Észak fénye sikít éjjel...
A jég a lényeg!
Nem értitek.
Maci neve rövidebb lesz...

Bent a meleg kint a hideg.
Ablakomon maci jele.
Nem lesz hideg meleg se lesz.
Mit mérjek a hőmérővel?

Maci topog merre menjek...
Kicsi szívünk vele remeg?
Levesünket mi főzzük meg,
Ha fekete lesz - ehetetlen...

Olexó Réka: Jegesmedve

Van egy furcsa fiú a 10. c. osztályban, akit Andrásnak hívnak, de senki nem hívja így, mindenki jegesmedvének csúfolja.

A gúnyneve abból van, hogy falfehér a bőre, szereti a telet és még kövér is.

Amikor először hallotta ezt a gúnynevét, nagyon megtetszett neki. Kedvenc állata a jegesmedve, ő mégsem akar rá hasonlítani. A lányok nem szeretik a csúnya arcú dagi fiúkat. Egy lány kivételével, aki goth és fel sem néz a nagy fekete Ady Endre verseskötetéből. Ő nagyon szereti a verseket és nagyon okos. Viszont sokan örültek tartják, mert semmilyen buliban nincs benne. Csak feketében jár, mivel gót és alig beszél, az emberekről szinte tudomást sem vesz.

Ameddig nem születetett a fekete korcskutyájának három kölyke, amiből az ő hirdetésére kettőre jelentkeztek is, azok fekete kutyusok voltak. Az iskola két 9.-es lányának kellett. A harmadikat viszont nem igazán tudta elajándékozni.

Nem is azért mert a szívéhez nőtt, hiszen olyan volt a fehér kiskutya mint egy kis jegesmedve. A szülei semiképp nem engedték, hogy megtartsa. Utolsó esélye már csak a karácsonyi ajándékozás volt. Ő húzta Andrist. Tényleg, jegesmedvék!!

Hú hát ők összeillenek a kutyussal. Amikor beért az iskolába lesietett a könyvtárba, de most kivételesen nem verseskötetet kölcsönözni, hanem beszélni a könyvtárossal, aki nem más mint András apja.

- Szia, Luca. Máris visszahoztad az Ady Endre verseskötetét?

- Nem. Másról szeretnék beszélni. A fiának szeretnék ajándékot adni, de nem tudom elfogadna-e egy házállatot.

- Igen, én is éppen azt néztem neki. De persze attól függ milyen állatot. Macskát nem.

- Egy kiskutyát szeretnék adni neki, ami hasonlít rá. Ő a kedvencem és szeretném ha jó kezekben lenne, mert el kell ajándékozzom.

- Ez igazán jó ötlet. Szegény fiamnak nincsenek barátai, jól jönne neki egy ilyen kutya, különösen mert kölyök.

- Köszönöm!

- Én köszönöm!

Egy héttel azután az osztálykarácsonyon már szinte tudta mindenki, hogy kik fogják megajándékozni. Persze volt pár kivétel: természetesen Jegesmedve uraság, mivel Luca a gót senkinek nem kotyog ki semmit.

Lucát a leggonoszabb lány húzta, Emília.

- Boldog karácsonyt. Valami a te stílusodban. Minél halálibb, annál jobban tetszik. Tényleg, szüleidtől nem koporsót kértél?

Ezen mindenki nevetett.

- Gót vagyok, de nem grufti. Köszönöm. - mormolta mogorván Luca.

Aztán csendesen oda lépett Andrásához.

- Szia, Jegesmaci, hoztam neked egy társat. - És átnyújtotta a kiskutyát a fehér kiskutyával. - Ő jegesmedve, az én kedvenc állatom, remélem, te is szeretni fogod! Kellemes ünnepeket!

Luca megölelte a kiskutyáját és megpuszilta. Jegesmedve is megnyalta Luca arcát. Hogy milyen édes állat.

András boldogan vette ki a szatyorból az új kisállatát.

- Köszönöm, Luca! Nagyon kedves ajándék tőled. Ha már nekem adtad megígérem, hogy találkozhatsz vele, ha szeretnél.

- Természetesen, szívesen találkoznék vele.

Az ajándékozás tovább haladt. András megajándékozta az ofőt és vége.

- Neked mi facebookon a neved? Nem találtalak. - szólította meg Lucát András.

- Luca Gothic Princess. De bejelölhetlek én.

- Gondolom a kutyád miatt.

- Azért adtam neked, mert megérdemled. Amúgy a jegesmedve a kedvenc állatom.

- Hű, akkor te nem érzed csúfolásnak?

- Mások szemében az, de az enyémben nem. Én szememben ti ketten vagytok a legszebbek és legaranyosabbak. És jó lesz titeket egy helyen látni.

Andris és jegesmedve nagyon jó barátok lettek. Lucát a gót lányt is nagyon megszerette Andris.

A karácsonyi vacsorán együtt ettek rántotthalat.

Az ő fajtájuk szereti a havat, a jeget, hófehér és halat eszik.

Tolnai Borbála: Jeges piruett

Csillagok ragyognak az égen,
Jegesmedve táncol a jégen.
Fehér szőrös bundája csupa zsír,
hogy ne tapadjon meg rajta a víz.

Balra fordul, aztán jobbra perdül,
S így egyre jobban belelendül.
Bemutat egy szellős tripla Flipet,
nagyban emeli a tudásszintet.

Pingvinke visz neki forró teát,
Pihenésképp egy fél percre megáll.
Szökken jobbra, s nagyot ugrik balra,
de most nem gondol finom halakra.

Később következik a piruett,
macilánnyal egy érzelmes duett.
Végül mindenki ujjong és tapsol,
Jegesmedve boldogan meghajol.

Jártó Róza: A jegesmedve

Ennyi év után is eszembe jut az a hajnal. Sokszor érzem azt, amit akkor, megismertem. Valami nagyon jó, valami nagyon édes, kedves érzés volt.

Kinyitottam a szemem és megláttam a világ leggyengédebb, aggódással teli szemet.

A mancsával átkarolt, úgy terelgetett valami nagyon finom illat felé. A gyönyörűségtől még a szemem is behunytam. Mégis rátaláltam.

Bekapva a csecset először éreztem azt a finom éltető nedűt, aminek az első cseppje visszaadta nekem az erőmet, amit anyám lehelt az elszállni készült lelkembe.

És csak szívtam és szívtam és szívtam. De egyszer csak megtelt a pocakom. Tovább hiába erőltettem volna, egy csepp nem sok, annyi se fért már belém.

Akkor nyitottam ki a szemem. Érdeklődéssel néztem, hogy másik két szőrcomó is ott csüng anyám életet adó csecsen. Csak néztük egymást. Anyám átkarolt, és a szívére fektetett.

A nővérem és a bátyám a két lába közötti selymes puha szőrcomóban kapott menedéket. Ebből a menedékből pislogtunk egymásra.

A sok finom, zsíros tejtől hamar megnőttünk. Akkorára, hogy lassan ki is nőttük az odút.

És mint már én is megtapasztaltam, minél nagyobb az anya bocsca, annál kisebb, annál soványabb az anya.

Ekkor döntött a mama, hogy elhagyjuk a meleg otthont, ahol mi bocsok nagyon-de nagyon jól éreztük magunkat. De a mama annyira legyengült miattunk, hogy tudta, ha nem tömi meg a pocakját, menthetetlenül elpusztul. Akkor meg mi is lesz velünk. És főleg velem, aki nem vártként harmadiknak születtem, a lehető legkisebb súllyal. Szinte a fele voltam a testvéreimnek. Mama a fejével lyukat tört az ég felé és kimászott az odúból. Ez nem is volt olyan egyszerű, mert még mászás közben is engem tartott, húzva magával, szinte kihajítva a puha hóval takart lejtőre. Megállíthatatlanul csúsztam, bukfaceztem lefele.

A mama meg belevájva a karmát a hóba épp az utolsó pillanatba, úgy kapta ki az odú nyílásából a bátyán és már gurultak is lefele ők is.

Még időben, mert a következő pillanatban beomlott az odú.

Ha csak pár pillanattal később mászunk ki onnan, mind a négyünket betemet a puha hó örökre.

A lejtő alján a mama körbe nyalt, hogy nincs-e valami bajom a nagy eséstől, de nem volt. Még egy darabig vártunk a nővéremre, de aztán menni kellett. Messzi volt még az ebédelő-hely.

Én persze mindig lemaradtam, ezért a mama is lassabban haladhatott. De egyszer csak oda értünk arra a helyre, ahonnan már érezni lehetett a finom illatokat.

A mama felcsapta a fejét, szédelegve, átszellemült arccal támo lygott arra ahol az eledelt sejtette. Bátyám és én riadtan néztük a távolodó mamát. Egyszer csak megjelent a szájában egy rozmár bébivel. Félrevonult és felfalta az eledelt egy falatig. Nem lakott ugyan jól vele, de az éhhalál-tól megmenekült.

Beterelt bennünket a domb mögé, ráfektetett az éltető tejet adó csecsre, a mancsával szorosán betakart minket és mély álomba zuhant. Mama sürgetésére ébredtünk. Indulni kellett, mert nagy út volt még előttünk.

Minket, bocsokat csak a mama érdekelt, hogy minél több figyelmet fordítson ránk, hogy minél több és finom tejet adjon nekünk. De sajnós a tejecske is elkezdett apadni, mert a mama éhezett.

Végre elértünk arra a helyre ahol reményeim szerint megpihenhetünk. Az egész part szürke volt a gyűrűsfókáktól. Mégse volt tanácsos mamának a közelükbe menni. Ezek a finom falatok azért is húzódtak erre a partra, mert itt volt a legnagyobb a tókehal, a kagylórák és a krillek, ahogy mama nevezi őket, a világítórák populációja.

Itt aztán lehetett csemegézni a gyűrűsfókáknak. Meg is híztak szépen, meg is erősödtek. Ebbéli tudatukban őrizték, védték a területüket.

A mi, éhezéstől legyengült mamánk, meg nem fért hozzájuk. De okos jegesmedve volt. Cselhez folyamodott. A messzeséget bámulva, araszolva közelítette meg a csordát.

Mire felocsúdott a szélső gyűrűsfóka, már húzta is a mama a domb mögé. Hosszú ideje ez volt az első igazi ebédje. Most aztán igazán jól lakot. Telve volt a bendője. Mégis reggel úgy érezte, hogy megint muszáj ennie, különben összerogyik a gyengeségtől. Megint bevetette a régi trükköt. A jutalom egy finom kiadós ebéd lett. Igaz mikor közelget a csordához érezte a nyugtalanságot, de nem törődött vele. Éhes volt, meg nekünk is kellett a jó zsíros tej.

Mama látta, hogy a bátyám kezdi elveszteni a súlyát. Etetni kellett minket. A lakoma után érezte a jegesmedve mama, hogy kezd vissza térni az ereje. Sokat pihent, játszott a bocsokkal és már nem látta olyan reménytelennek az életét. Lassan el is felejtette a harmadik bocsát, akit elnyelt a beomlott odú. Kis jegesmedve agyával nem is gondolta, hogy ami jó az bizony véget ér és hamarabb mint a rossz. Még két hétig ma-

radhatott ezen a környéken megdézsmálva a gyűrűsfókák csapatát, amikor egy reggel arra ébredt, hogy eltűntek a fókák.

Vagy azért, mert már nem érezték biztonságba magukat miatta, vagy azért, mert felfalták az összes itt elérhető tőkehalat, kagylórákot és a krill rákot.

De az sem kizárt, hogy közelget június, a fókák szerelmes időszaka.

Ezt a jegesmedve nem tudhatta, csak azt, hogy nincs ennivaló tehát tovább kell indulni.

De merre. Vissza nem mehetnek, mert arra nem termet élelem.

- *Akkor inkább, követi a fókákat* - gondolta.

Mivel a fókák a tenger jeges vizében távoztak ő is bevezette a bocsokat a vízbe. Hideg volt a víz a kicsik bundája alatt meg még nem alakult ki elég vastag zsírréteg. De erre most nem gondolhatott, mert kellett az élelem. Tudta, ha nem találja meg, akkor menthetetlenül elpusztulnak mind a hárman.

A kisebbik bocs annyira apró volt, hogy jobbnak látta a mama, ha nem igazán törődik vele. Életét rábízta a sorsra. Fejét a fia felé fordítva, szemével biztatta az úszásra.

A bocs meg is tett mindent az életért és úszott, csak úszott a mama mellett. Amint egy jégtáblához értek felsegítette a halálosan kimerült apróságot arra, hogy pihenjenek egy keveset.

Meleg nyelvvel tisztogatta a kicsi bundáját, szeretettel nézve a tenyérynyi sötét foltot a nyakán.

Sok kis bocs volt eddig. Mind-mind édes kis fehér szőrnök. De egyik nyakán se volt sötét folt.

Magához akarta ölelni, hogy melengesse a testével, amikor meglátott engem, amint birkózva a távolsággal, a hideg vízzel, kitartóan iparkodtam a mama és a bátyám után.

A jegesmedve mamám felállva biztatott a kitartásra. Meg is lett az eredmény.

Én is oda értem a jégtáblához. Felkapaszkodva kiráztam bundámból a jeges vizet. Rávettem magam a csecstre és elkezdtem enni. Bátyám is odakúszott mellém. Összebujtunk hárman és mély álomba merültünk.

Nagy recsegésre ébredtünk. Mivel én voltam mama pofájához közelebb engem lökött a vízbe, így mentve meg attól, hogy a nagy recsegéssel elroppanó jégtábla magával rántsion.

Mit mondjak, az nem is veszélyeztetett már. De az erőtlenség, a gyengeség a bundám alatti zsírréteg hiánya igen. Már nagyon nehezen tartottam magam. Minduntalan a víz alá buktam. Akkor a mama alám úszott. Én meg elterülve a nyakán mozdulatlanságba meredtem.

Így szelte a jeges vizet a végtelenség felé.

Valami érdekes szagot éreztem. Nem volt jó, de a mamát már ez sem érdekelte.

Annyira fáradt volt az éhezéstől, a gyengeségtől, a kimerültségtől, hogy a szag irányába kezdett úszni. Épp annyi ereje volt, hogy kimásszon a partra. Én meg abba a pillanatban a csecsre vettem magam, és csak szívtam, csak szívtam.

Egész addig, még éreztem, hogy hiába való az erőlködésem. Az éltető tej nem jött többé.

És mama se mozdult. A bunda se adott már meleget. A mama meghalt.

Én meg kicsi voltam még arra is, hogy egyedül ússzak nem, hogy élelmet szerezzek magamnak.

Akkor hallottam meg a berregést. Persze bebújtam mama bundájába remélve, hogy ott védelmet találok, bármi is közeleg felém. Több motoros szán volt. Emberek szálltak le róla. Oda jöttek a tetemhez. Akkor láttak meg engem.

- De pici - nézett az egyik ember.

- Hagyd, mi nem avatkozhatunk be a természetbe. Ismered a szabályt - szólt a másik ember.

Én meg csak pislogtam ott a mama tetemének oltalmában.

Valamiért éreztem, hogy ezek nem akarnak bántani. Azt is éreztem, hogy egyedül ők menthetnek meg szorult helyzetemben. Nem tudtam azt, hogy hogyan tudnak segíteni, de éreztem, ha ők elmennek, akkor nekem végem.

Kibújtam mama halálos öleléséből és oda óvakodtam az emberekhez. Azok néztek egy másodpercig gondterhelten, aztán az egyik előkapott egy zsákot és belerakott.

- Holnap jön a helikopter. Avval beküldjük a városba. Még mindig több lesz az esélye a túlélésre, mint ha itt hagynánk - döntött az ember.

A félelemtől hevesen verni kezdett a szívem. Meg se mertem mozdulni.

Éhes voltam és fáradt. Itt meg sötét volt, hát elaludtam. Mire felébredtem valami meleg helyen voltam, ismeretlen szagot árasztók között. Emberek voltak ezek is, akik épp azon tanakodtak, hogy hogyan is etes-senek meg.

Tejporból készítettekeledelt. Végül is a tisztára mosott tisztítószeres flakon kacsacsőrét használták cuminak.

Hát elég nagy birkózás volt, mire rájöttem, hogy mit is akarnak ezek tőlem, illetve velem. Végül is sikerült jóllaknom.

Nagyon hiányzott mama. A finom meleg bundája, az ölelő mancsa, a szeretete. Egyedül voltam. Behúzódtam a vackomba és nyüszíteni kezdtem. Innentől felgyorsultak az események.

A helikopter a közeli városba repített. Onnan meg a közeli állatkert karanténjába.

Végül is megszerettem az embereket. Gondoskodtak rólam.

Sőt a bátyám is előkerítették valahonnan. Azonnal megismertem, amikor először összeeresztettek minket. A világon egyetlen jegesmedvének se volt barna folt a nyakán, csak neki.

Jó a sorom itt az állatkertben.

Mégis, álmaimban érzem a puha hó ropogását a mancsom alatt, mama ölelő, melengető szeretetét. Sokszor felcsendül húgom nevetése.

Mikor északról a szél meghozza a szabadság illatát összeszorul a szívem a vágyakozástól és az emlékek élesen tódulnak a szemem elé.

Ha átjárja bőrömet a fagyos szél simogatása, hallom a rozmárok vágását, érzem mama finom, zsíros tejének ízét.

Olyankor fejem a szél felé fordítom, hogy kicsorduló könnyeim a fagyos szél jéggyöngyé formálva, szórja szét a világra.

Hanyecz István (shf): A jegesmedve család

Történet játszódik a huszonegyedik század kezdetén. Valahol az északi sarkvidéken.

Ott ahol a Jégbirodalom honol, kemény, zord idők járnak manapság az ott lakó jegesmedvékre. Számuk rohamosan csökken a mai modern világban.

Az északi sarkvidéken, idillikus környezetben beköszöntött a hosszú téli periódus időszaka, a sötétség, a végtelen fehérség, csendes napjai veszik uralmukba az idő múlását. A Jó öreg természet mint mindig most is békésen, szépen, elragadó harmóniában követi a megszokott évszakokat. Kemény hideg, embert, állatot próbára tevő tél vár az ezen a vidéken élő, itt lakó jegesmedvékre. Boldog hármásban egy jegesmedve család éli itt hétköznapijait. A jegesmedve mama két szép boccsal szaporodva éli meg gondtalan napjait, veszi birodalmába az északi sark zord világát. Kemény harcot vívnak a hosszú, téli napok túléléséért.

A jegesmedve mama minden jót megtesz a bocskokért, akik szépen cseperednek. Halat fog nekik, fókát csemegéznek és még szoptatja is őket. Megtanítja a kis bocskokat minden apró túléléshez szükséges tudományra is, amire majd szükségük lesz az önálló élethez. Igen szépen fejlődnek a kis medvebocskok, naphosszat játszadoznak ebben a szépnek tűnő, de zord szikrázó, fehéren csillogó téli világban, a vigyázó, óvatos medve mama oltalma és felügyelete mellett. Gyönyörűen szép a fehér prém bundájuk. Az önfeledt játékos vadászat kifárasztotta a bocskokat estére. Amikor rájuk köszönt az est összebújva, egy kupacba alusszák a gondtalanok álmát. Nagyon hideg idők járnak mostanság erre, viharos zord, süvítő szél ellen együtt veszik fel a harcot a túlélésért. Csodálatosan szép a szőrme bundájuk, finom meleg és biztos menedéket nyújt számukra.

Azt hinné az ember, hogy minden rendben van itt az Északi sarkon. Csak a látvány mind ez. Bizony ide is elért a civilizáció átka és megtette a romboló hatását. A féktelen vadászatok, a felmelegedés romboló nyomai már éreztetik e világgal a jelenlétüket. Az itt honos állatfajok (a jegesmedvék, fókák, rénszarvasok, sarki-nyulak, sarki-rókák) veszélybe kerülnek, mert sajnos csökken az élthez szükséges területük és életfeltételük is ezen a zord-jeges vidéken.

A megszokott harmónia felborul. Az ember nem akarja tudomásul venni, eme komoly probléma valós létét. Ennek nagyon is látható jelei az olvadásban mutatkoznak meg. Ideje lenne végre újra átgondolni és megvalósítani azt a védelmi rendszert, ami megállítaná, lassítaná eme káros hatások folyamatát.

Az, hogy megszülettünk e földi világba, nem jelenti azt, hogy tönkre tegyük környezetünket, amelyet kölcsönbe kaptunk unokáinktól erre a rövid földi itt tartózkodásunk idejére.

Milyen jövő vár a most még látszólag gondtalan élet élő jegesmedvékre és a többi északi sarkon honos állatvilágra.....?

Nagyon bízom abban, hogy a józan ész és az emberi összefogás újabb lehetőséget ad eme faunák megmentésére, túlélésére. Ezzel is egy gazdagabb jövőt tudhatunk be az Északi Sarkvidék csodálatos világának. Valamint az ott most felnövő jeges medve családnak is, amely színösszeállítás teszi ezt rideg, zord, kies, állandón csillogó, szikrázó vakító fehérséget, a hó és a jég birodalmát. Remélem, hogy a jegesmedve család most elszenderül és békésen alussza téli álmát, a sötétség birodalmában és majd egy szebb jövőt hozó tavaszra ébred.

Molnár József Bálint: Jegesmedve keservei

Féléves alvásnak a jégodúban vége
A medve bocsával kikecmergett végre
Végtelen hómezőt hunyorogva látja
Picike magzatja ezt először csodálja

Hatalmas jégtáblák hasadnak recsegve
Magasban a Napnak kedve telik benne
Mint elszabadult csónak, sodródó jégtábla
Éhező bocsával ezt látja, sóvárog utána

A jégtáblával együtt, a fókák is elúsztak
Szárazföld kietlen, el is pusztulhatnak
Sarki cséren kívül nincs más mit enni

Úszó éléskamra után már késő menni
Hínár, hamvas szeder táplálékuk része
Fél tonnás állatnak talán nincs ínyére

2

Ősrégi gleccserek túl gyorsan olvadnak
Ókori jégtömbök tengerbe zuhannak
E melegben szűkül a medve élettere
Nemrég még jégtáblákon volt a helye

Enyhe sarki nyarak eléggé megnyúltak
Melegtől a medvék gyakran kimúlnak
Teje elapadt; gebe lett az anyamedve
Szegény keresve se lelhet élelemre

Ez már az elszabadult klíma előszele
Csaknem eltűnt Földünk fényes fele
Melegsik a tenger jégtakaró nélkül

Torzult sarki élet mélységében sérül
Természetformálók ébredhetnének talán
Milyen lesz az élet jegesmedvék után

Kiss Tamás: A globális felmelegedés hatása a párkapcsolatokra *(Feleségemnek, Évának.)*

Furcsa, *átlós* fények nyúltak át a koszos-szürke felhőkön. A szél elállt, és lehunyta a szemmel és befogott orral azonnal hihetővé vált, hogy nem a tél közeledte dübörög körülöttünk, és az ősz örökre itt ragadt nekünk az idő ragacsossá váló pillanatainak egyikében. Csak nyúlni kell érte, s máris a miénk, beleragadhatunk, s nem úszik el velünk, át a mindig változó, sosem örök esemény-horizonton.

De minden szürrealizmusa ellenére ez a keddi kora délután is ugyanolyan egyhangúan telt a késő ősz nedves-ködös ölében, mint megannyi más ilyen nap, itt az állatkertben. A szél ismét megélenkült, s apró csomókban fújta a fák leveleit a gyalogúton. Az állatok fázósan keresték ketreceik legmelegebb zugát, s lusta egykedvűséggel nézték, ahogy ez a nap is hasonlóan az előzőekhez, színtelenül telik el, mint bármely más nap.

A látogatók már megritkultak, mondhatni, alig-alig lézengtek. A hétvégék hoztak még némi zajt és életet, ám ilyenkor a tél közeledtével érezhetően csökkent a báméskodók tömege. Ők sem időztek már annyit, mint mikor melegebb volt. Sietősre fogták lépteiket, úgymondhatnánk, szinte szaladtak, s csak úgy, foghegyről vetettek egy-két kurtapillantást az állatokra. Olybá tűnt, mintha csak kötelezően előírt kö-

röket kellett volna róniuk. Szinte rohantak át a ketrecek között, s csak a melegebb, fedett helyeken gyűlt belőlük kisebb tömeg. A trópusi ház és a mediterrán fedett terasz nyújtott ilyenkor menedéket.

A szürke kedd borongósságát egy magányos sétáló törte meg, aki az A3-mal jelzett sétaúton baktatott komótosan. Hosszú, halvány-barna ballonkabátja volt, gallérja hanyagul felhajtva, fején a széles karimájú sötét kalap kicsit félre állt. Léptein érződött, hogy nem sietős a dolga. Arcát a kalap jótékony árnyékba vonta, egyedül régimódira vágott bajsza az, ami kivillant alóla. Mindkét kezét zsebre dugva, fejét leszegve szelte az állatkerti sétányt e magányos délután. Hamarosan egy Y elágazáshoz ért. Előtte irányjelző táblán akkurátus precizitással feltüntetve, hogy melyik irányba mi látható, s hogy még nyomatékosabb legyen, stilizált állat figurákkal is illusztrálták. Megállt egy pillanatra, s tűnődve feltekintett a táblára, kezét továbbra is a zsebében tartva.

Mi legyen? - gondolta magában. Kihagyja a trópusi házat, a maga meleg, nagyon párás és - valljuk be - nagyon büdös légkörével, helyette a nagy vadakat választja inkább. Elindult hát bal felé. Elhaladt egy ketrec előtt, ahol valamilyen fácánok voltak, bár ebből ő nem látott semmit: valószínű odújukban voltak éppen. Aztán egy nagyobb térség volt elkerítve, mély árok és két sor kerítés húzódott a látogatók és az állatok élőhelye között, táblájukon a következő fajok nevein akadt meg a szeme: szurikáta, sávós manguszta (ez kifejezetten megtetszett, a hangzása miatt! Manguszta az biztos ritka languszta! - nevetett magában), aztán kellett volna még ott fehérájkú tamarinnek és kattának is laknia. Ezek közül a tamarinról halvány emlékkép motoszkált benne, mintha valami kis testű majomféle. Talán. A katta... húú. No ez feladta a leckét. Valami lapos, széles televényszerűségre gondolt. Ilyesmi lehet. Biztos volt benne, de hogy maga a szó, miszerint televény - mit is jelenthet? Nos, ebbe már nem gondolt bele, megelégedett a puszta kifejezéssel, s annak örömeivel, hogy egy számára nem létező szót egy másik - számára - nem létezővel tudta azonnal azonosítani. Valami lassú, lomha állat lesz az, ami néha olyan hangot hallat, mint egy nyári forróságban leálló Szaratov hűtőszekrény szűk kamrában, miközben valaki *uckve* 14 kg lisztet pakolt rá. A pófája jó széles, a nyelve rózsaszín, és ritkán pislog. Természetesen *nagyon* védett. (Nagyot tévedett, de ezt akkor még nem tudta.) - Ezek a gondo-

latok forogtak körötte, mikor is elérkezett egy másik territóriumhoz. Nem akart megállni, de a táblára kiírt név láttán visszahőkölt. Úgy érezte, valamilyen idegen univerzumba került át hirtelen. Megtapogatta magát, különös tekintettel az orrára, sőt, halványan még bele is csípett a bal kézfejebe. (Jobb kezes volt, nehogy már meglátszódjon! Valahol ezt olvasta.) De mindent rendben talált. Ez a valóság. (Vajon, a biológia órákon, mikor a trópusi és különleges állatok oktatása volt soron, akkor hol lehetett...?) A táblán, ami ilyen hirtelen megállásra készítette ez állt: Hulmán.

Jókora ketrec volt előtte, hátsó része fedett, apró ajtóak rajta, s a ketrec kifutóján nem volt senki. Hiába is meresztette a szemét. Semmiféle állatot nem látott. Ekkor, hirtelen ötlettől vezérelve, az égre is felnézett jókedvében... mert, hogy hulmán'.

Jót nevetett magányos szóviccén, s elképzelt egy forgalmas nyári szombat délutánt, mikor is enyhén spicces egyetemisták tucatjai játsszák el ugyanezt a szánalmas szóviccet, mintha, csak ők találták volna fel... Aztán, közelebről is megnézte a kiírást, s mindjárt fény derült az alakatlan-különös-nevű-lényre. Azt írja: *...karcsumajomforma. Semnopithecus*. Ez a latin neve. Ezt gyorsan leírta egy apró jegyzetfüzetbe. Nyitottnak kell lenniük az élet dolgaira, s mindent be kell fogadnunk! Sosem tudhatjuk, mikor tanulunk valami hasznosat! Valami újat! - gondolta. Majd tovább is ment, kizárva magából hamar a hulmánt és családját. Nem állt meg, szorgalmasan lépkedett el az ormányos medve mellett, s szinte egy pillantásra sem méltatta a barnamedve hatalmas üregét, amit a földből vájtak ki és, ha valaki megsaccolná, akkor legalább 5-6 métert mondana a mélységére. Malájmedve és pápaszemes medve volt soron, de nem lassított itt sem. Szája sarkában még mindig halvány mosoly bujkált. Aztán elérkezett egy különösen jól elhatárolt részhez. Itt egy pillanatra megtorpant. Jeges medve. *Ursus Maritimus* - olvasta, s közben vetett is egy pillantást a hatalmas medencére, amiben jelen pillanatban senki nem tartózkodott, hanem a partján elnyújtózva, koszos sárgás-fehér bundában elnyúlva heverészett egy jól megtermett példány. Saccolta vagy 300 kilóra. Aztán, érdeklődését hamar elvesztette, s már indult is volna tovább, amikor a szeme sarkából mozgásra lett figyelmes. A jegesmedve komótosan, de méltósággal telve felállt, s senkivel nem törődve szabályos fejest ugrott a medencébe.

Várta, hogy nem bukkan fel az állat a mélyről, s jó sokáig lenn marad, ahogyan azt valamelyik Discovery műsorban láthatta, de az állat szabályosan a víz fölé tartva fejét határozott csapásokkal úszni kezdett, miközben többször megrázta pofáját, vízpermetet hagyva maga mögött. Először úgy tűnt, körbe úszik a medencében, aztán mégis irányt váltott, s közvetlenül, a látogatóktól elválasztó korlátnál kimászott. Megállt és megrázva magát több liter hideg vizet permetezett körbe. Farkasszemet néztek. A medve szeméből közöny sugárzott, a ballonkabátos látogatókban viszont most csillant fel először valamiféle érdeklődés, azóta, mióta először bejött ma az állatkertbe. Talán egy jó percig is állhattak ott, mozdulatlanra dermedve, majd a jegesmedve megfordult, s ugyanolyan kimért nyugodtsággal, mint ahogy jött, egy ismételt szabályosan végrehajtott fejessel a medencében termett, s elkezdett úszni a túlsó felé.

Itt maradok, kicsit. - gondolta. Kigombolva kabátját, benyúlt egy belső zsebbe és pipát vett elő meg egy zacskó dohányt. Akkurátusan megtömte, s percek múlva már bodor latákia füstfelhőbe burkolózva tanulmányozta az állatot. Rövid, egyenes szárú pipájából időnként kiáramló füst megrekedt kalapja karimája alatt, s ha néha oldalra fordította a fejét, tömör füst fal maradt utána. Mindehhez a jegesmedve szemlátomást hozzá lehetett szokva, sem a különös szagoknak - állítólag igen kifinomult a szaglása ezeknek az állatoknak! -, sem a kalapos látogatóknak nem volt rá hatása. Egykedvűen tette azt, amit minden fogságban tartott jegesmedve ilyenkor november végén. Óriás sziklákon mászkálva, hol hatalmas lélegzet-pamacsokat lihegve, hol pedig igen méretes nyelvét nyújtogatva méltóságteljes, előre kiszámított léptekkel róttá azokat az utakat, amik már bizonyosan beléivódtak a rács mögött töltött hosszú évek során. Mind ez, és mind a ma élő ragadozók egyik legnagyobb példányának a látványa lenyűgözően hatott! A mesékben, reklámokban oly aranyos, „macsított” tökéletes gyilkoló monstrum, most a nagy testű emlősöktől oly nem várt módon, kecses könnyedséggel szökellve, már-már mókásan ugra-bugrálva járta be territóriumát.

- Ez itt mind életidegen nekik! - szólt egy vékony hang. Bal oldalt rövid, fekete szövet kabátban, egy kissé duci lány álldogált, fején egy irreálisan nagy kapucnival. Ahogy közelebről szemügyre vette, látszott, hogy

a kabát gombolása két soros és olyan nagy gombok vannak rajta, amiről egyből a gyerekkori törpés mesék jutottak eszébe, ahol az illusztrációkon a törpék ruházatán egy vagy csak két, de *tényleg* hatalmas gomb volt, jól meg rajzolt négy lyukkal. A lány ezután felé fordult, s a kapucni alól előbukkant egy pici pisze orr, s egy kedves mosoly. Arcának többi részét kapucnis homály fedte. Érződött a levegőben, hogy választ vár.

- Persze. Bezárták őket. Ez így *tényleg* - és a *tényleget* jól megnyomta - életidegen. - volt a válasz.

- Nem erre gondoltam. - halk sóhaj fakadt a lányból, mint aki lemondóan helyt ad valaminek, ami helyett mást várt. - A jegesmedvék - folytatta azért bizakodóan - életmódjuk és körülményeikből fakadóan nem élnek egy adott territóriumon belül. Mint például egy barnamedve, vagy grizzly. Ezek az állatok egyeduralkodón, szinte jéghegyről jéghegyre vándorolva töltik az életüket. Gyakorlatilag az óceánon. Ott nincs territórium. Nincs bezártság. Azt, amit itt élnek át, el sem tudja képzelni egy vadon született egyed. Mintha téged bezárnának egy 2*2 -es szobába... nagyjából. A felmelegedés hatására nagyon felgyorsult a jégtakaró olvadása. Így az életterük lassan leszűkül, eltűnik. A ma élő jegesmedve populációnak több, mint két harmada van ezáltal veszélyben. - elfordul, s lehúzza a fejéről a kapucnit, mintha picit elragadtatta volna magát.

- Óh! Ezt nem tudtam. - szabadkozik a fiú - Vagyis, láttam róluk sok filmet, de nem ragadtak meg bennem ilyen apró részletek. Igazán *lenyűgöző*. És - itt tartott kis hatásszünetet - végtelenül szomorú. - mire ezt befejezte, már egymással szemben álltak a korlát mellett.

- Vili - nyúlt egy ballonkabátos kéz egy vászonkabátos felé.

- Persze! - gyöngyöző kacaj szakadt ki a lányból.

- Nem! - vigyorgott a széles karimás kalap - Vilinek hívnak.

- Ja! - a nevetés még erőteljesebbé vált. - Ági vagyok. - és egy erős *hihihi* hagyta el az ajkát. Mintha ez olyan mókás lett volna. Együtt nevettek.

- Te is medve-őrült vagy? - kérdezte mosolyogva Ági.

- Nem. Egyszerűen... szóval, én csak azért jöttem ki most az állatkertbe, hogy kiszellőzzek és, esetleg ihletet kapja... - itt hirtelen elharapta a mondat végét, és elfordította a tekintetét.

- Miféle ihlet..? Elárulod? Rajz? Zene? Írás? - csupa kíváncsi parázs volt most Ági szeme, miközben visszakérdezett.

- Írás inkább. Talán, néhány rajz, de nem számítógépen. Szénnel. Inkább csak magamnak. - a ballonkabát észrevehetően kisebb lett. Zavarban érezte magát, nem szeretett magáról beszélni, főleg nem idegenek előtt, ugyanakkor a hely, s az, hogy csak ketten vannak, kölcsönzött valami megfogalmazhatatlan intim légkört ennek a társalgásnak. Érezte, valamilyen különös szálak fűzik őt ehhez a lányhoz, így ismeretlenül is. Közben a pipája kialudt. Elővette pipa-szurkálóját, s a hamuréteg felső részét óvatosan, körkörös mozdulatokkal eltávolította az alatta lévő, még el nem szívott dohányról. Majd pici, tömő mozdulatok után, hosszú szálú gyufát elővéve, erőteljes szippantásokkal rágyújtott. Mindeközben a lány kíváncsian figyelte minden mozdulatát, vélhetőleg különlegességként hatott számára ez a szertartás.

- Seris..? - kérdezte félénken. Vili széles mosollyal arcán válaszolt.

- Sokan úgy gondolják, hogy csak cherry ízű dohány, ami... ami.. - itt keressie kellett a szavakat - szóval ami ízes, finom dohány. De ez korántsem így van. Ez például - jókora füstfelhőt kifújva tartott egy kis szünetet - ez latákia dohány. Olyan, füstölt sonka ízűnek tartják sokan. - nevetett - De igazából enyhén füstös, krémes íze van. De ezt is *tudni* kell szeretni.

Hirtelen elhallgatott. A jegesmedve kihasználva ezt a pillanatnyi csendet, hangos csobbanással vetette bele tüntetőleg magát a medencébe, kinyilvánítva ezáltal közönyös megvetését e hétköznapi diskurzus iránt.

- Tuj! Oda nézz! Milyen szépen úszik! - mondta elragadtatva Ági, mikor is éppen a hatalmas jószág erőteljes fej rázások közepette, úszás közben prüszkölte le magáról a vizet.

Egy kis időre mindketten csak az állattal foglalkoztak. Elnézték, szinte rituálisan megtett körét a medencében, s azt a könnyedséget, ahogy kiugrott a sziklás partra, majd mindenféle szárítkozás nélkül, kicsit magát megrázva lépdelt tovább a sziklákon.

Sötétedni kezdett mire Ági és Vili elindult a kijárat felé. Élénken beszélgettek a látottakról, s így, hogy egyedül voltak a pénztárig vezető úton, úgy érezték, most tényleg csak ketten vannak az állatkertben, s övök a tér, s az idő is mintha lassulna velük.

A városba is együtt mentek. Kerestek egy kávézót, ahol mindketten jókora adag forró csokit ittak. Aztán sétáltak kicsit a benzingőzzel átíratott utcákon, majd egy szórakozóhelyre tértek be. Vili sört kért,

Áginak narancsot rendelt, s mellé kis vodkát külön. Ági mosolygott, de csak a narancsból ivott.

- Igazából - kérdezte egy jó nagy korty narancslé után - miért is álltal meg a jegesmedvénel?

Vili tétovázott. Fordított egyet a sörös korsón, majd szemlesütve eny nyit mondott:

- Őszintén? Ne ne vess ki, de akkor olyan érzésem volt, hogy... szóval... - kicsit felhúzta a szemöldökét, majd vállat vont. - Néznem kell a jeges-medvét. Ilyesmi.

Ági most komoly volt. Belenézett Vili szemeibe, ki tudja, milyen mélységek után kutatva, s milyen választ várva.

- Éngrínpíszesvag yok. - egy szuszra mondta ki. Mint akiből régen elfojt-tott dolgok hirtelen törnek a felszínre.

- Nem baj. - Vili inkább volt zavart, mint őszinte. - Ez mit jelent?

- Elkötelezett állatvédő vag yok! Számomra mindennél sokkal fontos... - beléfojtották a szót. Vili megragadta a kezét, és mosolyogva a szemébe nézett. Ági keze forró volt, Vilié a sörös korsónak következtében hideg.

Ági, zavartan folytatta.

- A jegesmedvék nem territoriális élőhelyhez szokottan... vándorolnak jégtáblákon. - nyelt egy nagyot, s ahogy a fiú erősen megszorította a kezét, úgy el is hallgatott egy pillanatra, de csak azért, hogy utána újult erővel kezdjen neki. - ...napi 70 kilométert is képesek megtenni. És nagyon jó úszók. Kiváló úszók. Nagyon sokáig tudják a lélegzet... - ekkor Vili felállt az asztaltól, s kézen fogva a kijárat felé vezette. - ...üket visszatartani és - itt ismét nyelt egy nagyot amikor a söröző udvarán a megvilágítatlan rész felé húzta a fiú. Egy mellékhelyiség oldalánál álltak meg.

- Úszásuk közben akár a tíz kilométeres... - elhalt a szó. S percekig nem is volt helye. Aztán, mint ahogy víz alól a sikeres úszó bukik a felszínre, úgy itták egyszerre az édes hús levegőt. De Ági nem adta fel.

-... sebességet is elérhetik. Fejjel előrefelé ugranak bele a vízbe, úgy, mint a kutyák. A víz alá nyitott szemmel merülnek, s ott két percig is kibírják akár... - ismét elhallgatott, ahogyan Vili keze merész felfedezőútra indult.

-...levegővétel nélkül...! - suttogta befejezésül.

És csak párázásnál vannak stabil helyen, életük nagy részét jégtáblákon töltik. - Mindezt már csak magában gondolta, halvány mosollyal szája szegletében.

*A Barátok Verslista honlapja:
<http://portal.verslista.hu>*

*A Képzeld el... irodalmi folyóirat honlapja:
<http://www.kepzeldel.hu>*

*Az Irodalom Feketen-Fehéren c. folyóirat honlapja:
<http://poeta.hu/feketen-feheren>*

*A Poéta Irodalmi Portál honlapja:
<http://www.poeta.hu>*
